

Начало > Съдебни процедури > Граждански дела > Призоваване и принудително изпълнение на съдебни решения >

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Швеция

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

Изпълнителни дела по Кодекса за принудителното изпълнение (*utsökningsbalken*)

Принудително изпълнение е налице, когато изпълнителен орган принуждава да се изпълни дадено задължение, постановено от съд или друг орган. Принудителното изпълнение обикновено е свързано със задължение за плащане на парична сума или извеждане от жилище. Друг вид принудително изпълнение се отнася до отнемане или други мерки за сигурност.

Принудително изпълнение, свързано със задължение за плащане, се осъществява чрез заповед. Чрез заповирането се допуска имущество, принадлежащо на длъжника, да бъде отнето. Ако задължението налага дадено лице да бъде изведено например от жилище, принудителното изпълнение се извършва чрез евикция. Иначе принудителното изпълнение обикновено е под формата на разпореждане от страна на органа за принудително изпълнение спрямо лицето, срещу което е предявено принудителното изпълнение, да извърши дадено действие или да се съобрази с дадено предписание или друго разпореждане. Органът по принудително изпълнение може да наложи глоба.

Изпълнителни дела по Кодекса за децата и родителите (*föräldrabalken*)

Принудителното изпълнение по Кодекса за децата и родителите е свързано с мерки, които се прилагат с цел практическото осъществяване на действие, което произтича от решение или споразумение за упражняването на родителски права, местоживеенето, режима на лични отношения или предаването на деца. Съдът, който постановява принудително изпълнение, може да наложи глоба или да разпорежи отвеждане от полицията. Същото правило за принудителното изпълнение е приложимо, когато се привеждат в изпълнение чуждестранни решения в съответствие с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета (Регламент „Брюксел II“), ако принудителното изпълнение засяга личността на детето. Въпреки това, ако принудителното изпълнение се отнася до имущество на детето или съдебни разноски, тогава се прилага Кодекса за принудителното изпълнение.

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

Принудителното изпълнение се осъществява от шведския орган за принудително изпълнение (*Kronofogdemyndigheten*). Следователно органът за принудително изпълнение взема решение например за налагането на заповед. Старши съдебен изпълнител носи цялата правна отговорност за производството, докато обикновено на практика принудителното изпълнение се извършва от други служители (администратори по принудителното изпълнение).

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

3.1 Производство

Изпълнителни дела по Кодекса за принудителното изпълнение

За да се предприеме принудително изпълнение, трябва да има съдебно решение или друг изпълнителен титул.

Принудителното изпълнение може да се основава на следните изпълнителни титули:

съдебно решение, присъда или определение,

спогодба, която е потвърдена от съда, или споразумение от медиация, което е обявено от съд за подлежащо на изпълнение,

утвърдено разпореждане за наказателна санкция, утвърдено предписание за плащане или утвърдено разпореждане за плащане на глоба за нарушаване на разпоредбите,

арбитражно решение,

задължение, поето в писмен вид пред двама свидетеля, което се отнася до плащания за издръжка по Кодекса за брака и семейството (*äktenskapsbalken*) и Кодекса за децата и родителите (*föräldrabalken*),

решение на административен орган, което се привежда в изпълнение съгласно специална разпоредба,

документ, който подлежи на изпълнение съгласно специална разпоредба,

решение на органа за принудително изпълнение, свързано със заповед за плащане или съдействие за принудително изпълнение, и европейски заповеди за плащане, които са обявени за подлежащи на изпълнение от органа за принудително изпълнение.

След като бъде издаден изпълнителен титул, повече няма нужда от никакво допълнително решение от съд или друг орган, за да започне принудителното изпълнение.

Важна част от работата на органа за принудително изпълнение се състои в събирането на информация за активите на длъжника. Длъжникът трябва да представи данни за своите активи и да потвърди писмено или при разпит, че информацията, която той/тя е предоставил/а, е точна, като в противен случай се повдигат наказателни обвинения. Органът може да разпорежи на длъжника също така да предостави тази информация, като в противен случай се налага глоба. Глобата се определя от районните съдилища по искане на органа за принудително изпълнение.

Молбата за принудително изпълнение може да бъде направена устно или писмено. За целите на устната молба взискателят (лицето, което иска принудително изпълнение) трябва да се яви пред органа за принудително изпълнение. Писмената молба трябва да бъде подписана от взискателя или негов представител.

Разходите по изпълнителни дела, които са дължими към държавата (административни разходи), се покриват чрез такси (такси за принудително изпълнение). Административните разходи обикновено се начисляват на ответника по делото (опонента на взискателя), когато бъде извършено принудителното изпълнение, ако това е възможно. Като цяло обаче взискателят е отговорен пред държавата за покриването на разходите.

Изключения от правилото за отговорността на взискателя може да се направят например за повечето молби за плащане на издръжка.

Общото правило е, че за всеки изпълнителен титул, за който се иска принудително изпълнение, се начислява базова такса. В дело за принудително изпълнение, свързано с вземане по частното право, базовата такса е 600 SEK.

Други такси, които може да бъдат начислени, са такси за изготвяне, такси за продажба и специални такси.

Изпълнителни дела по Кодекса за децата и родителите

Принудителното изпълнение може да се базира на решение на обикновен съд по отношение на упражняването на родителските права, местоживеенето, режима на лични отношения или предаването на деца. Принудителното изпълнение може да се основава също така на

споразумение за упражняване на родителските права, местоживеенето или режима на лични отношения, сключено от родителите и одобрено от комисията за социална закрила. В Швеция може да се привеждат в изпълнение така също чуждестранни решения, например решение, което подлежи на изпълнение съгласно Регламент „Брюксел II“.

Решенията за принудително изпълнение се постановяват от районните съдилища. Обикновено молбата за принудително изпълнение се подава в районния съд по местоживеене на детето. Ако детето не пребивава в Швеция, молбата трябва да бъде подадена в Стокхолмския районен съд (*Stockholms tingsrätt*).

Молбата може да бъде подадена например от родител, при който детето следва да се премести или с който да има режим на лични отношения. Докато разглежда делото, съдът може да издаде специално указание до лице от социалните служби да се опита да убеди лицето, което се грижи за детето, доброволно да изпълни посоченото в решението или споразумението. Ако въпросът е неотложен, съдът или полицейски орган може да реши, че детето се нуждае от грижи незабавно. Съдът може да наложи глоба или да разпорежда отвеждане от полицията, за да приведе в действие принудителното изпълнение.

По молба за принудително изпълнение по Кодекса за децата и родителите не се начислява такса. От всяка от страните обаче може да бъде изискано да плати разходите на другата страна в делото. Страната, която е станала причина за извършването на разходи по отнемане на детето или полагане на грижи за него, може да бъде принудена да заплати тези разходи на държавата.

3.2 Основни изисквания

Изпълнителни дела по Кодекса за принудителното изпълнение

В някои случаи може да възникнат пречки пред принудителното изпълнение. Такъв е случаят например, ако изпълнителният титул е толкова неясен, че не може да се използва като основание за принудително изпълнение.

Друг случай може да бъде, когато лицето, на което със съдебно решение е разпоредено да извърши нещо, е освободено от задължението, наложено по това съдебно решение, например да плати определена сума.

Друг случай може да бъде, когато лицето, на което е разпоредено да извърши нещо, има насрещно вземане от вискателя, т.е. подаде възражение за прихващане. Прихващането представлява пречка за принудителното изпълнение, ако органът за принудително изпълнение установи, че насрещното вземане е предявено чрез действителен изпълнителен титул или се основава на писмен сертификат за вземане.

Ако длъжникът счита, че някакъв друг проблем между страните представлява пречка за принудителното изпълнение и това възражение не може да се отхвърли без разглеждане, тогава принудително изпълнение също не може да се извърши. Пример за това може да са възраженията срещу давностния срок.

Ако изпълнителен титул бъде отменен от съда, принудителното изпълнение трябва да бъде спряно незабавно.

В някои случаи съдът може също така да разпорежда прекратяване на всяко изпълнително производство (това е известно също като задържане).

Изпълнителни дела по Кодекса за децата и родителите

Допуска се, че предвиденото в решението или споразумението е във висшия интерес на детето. Съдът не може да преразглежда решението или споразумението в рамките на преглед на принудителното изпълнение и основната алтернатива е да се осигури доброволно изпълнение. Ако е необходима някаква принудителна мярка, налагането на глоба е най-вероятният вариант. Физическо отвеждане може да се използва само като последна възможност.

Понякога може да има пречки пред принудителното изпълнение като например, когато детето е болно.

Ако детето е достигнало възраст и степен на зрялост, че желанията му да се вземат предвид, не може да се извършва принудително изпълнение срещу волята на детето, освен когато съдът сметне това за необходимо във висшия интерес на детето. Съдът трябва също така да откаже принудително изпълнение, ако е ясно, че това би било в противоречие с висшия интерес на детето.

4 Цел и естество на принудителните мерки

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

Изпълнителни дела по Кодекса за принудителното изпълнение

За да може да се наложи заповед/възбрана върху дадено имущество, трябва да бъдат изпълнени определени условия. Имуществото трябва: да принадлежи на длъжника, да бъде прехвърляемо, да има определена парична стойност.

Заповед/възбрана може да се налага върху всякакво имущество. Правата върху имуществото с право на плодopolзване обикновено се отнасят само за физически лица. На заповед/възбрана подлежи както движимо, така и недвижимо имущество.

Движимото имущество включва не само лични вещи (например автомобили, лодки и други вещи), а също така активи (например салда по банкови сметки) и различни видове права (например права на ползване или дялове в имуществото на починало лице).

Доходи, пенсии и т.н. също може да подлежат на заповед.

Заповед не може да се налага върху някои вещи. Такъв е случаят с имуществото с право на плодopolзване. Правилата относно имуществото с право на плодopolзване обикновено са приложими само за физически лица. Имуществото с право на плодopolзване се отнася например до:

облекло и други вещи за лично ползване от длъжника на разумна стойност,

мебели, домакински уреди и друго оборудване, необходимо за стопанисването и поддържането на дома,

инструменти и друго оборудване, необходими за прехраната на длъжника или за професионално обучение,

лични вещи като медали и спортни трофеи, които са с толкова голяма лична стойност за длъжника, че би било неразумно да се заповират.

Определено имущество може да бъде защитено срещу заповед/възбрана така също съгласно специални разпоредби. Такъв може да е случаят например с обезщетенията.

Заповед върху доходи може да се налага само върху горницата над сумата, от която длъжникът се нуждае, за да издържа себе си и неговото /нейното семейство.

В тази връзка някои вземания имат предимство пред други. Вземането, свързано с плащания на издръжка, има предимство пред други вземания.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

Изпълнителни дела по Кодекса за принудителното изпълнение

След като върху имуществото бъде наложен/а заповед/възбрана, длъжникът не упражнява контрол върху него, както преди. Длъжникът не може да използва имуществото в ущърб на вискателя, като го прехвърли или по какъвто и да било друг начин, освен ако органът за принудително изпълнение е разрешил това на специално основание, след като се е консултирал с вискателя.

Всеки, който неправомерно се възползва от заповирано имущество, може да подлежи на наказателни санкции.

Решението за заповед/възбрана предоставя приоритетни права върху имуществото.

В рамките на изпълнително производство трета страна трябва да декларира дали длъжникът има вземания или други дела с него/нея, които може да са от значение за оценяване на имуществото на длъжника, върху което е възможно да се наложи заповест/възбрана. Задължението за оповестяване важи също така за всяка трета страна, която е във владение на имущество на длъжника, например въз основа на залог или депозиране. Например банката трябва да предостави данни за банковите сметки на длъжника, сейфове или други вещи, които се съхраняват в банката. Роднини и приятели на длъжника също имат задължение за оповестяване.

Информация от трети страни може да се иска устно или писмено и, ако е необходимо, трети страни може да бъдат извикани на разпит. Те може да бъдат принудени да направят това, тъй като в противен случай се налага глоба или лишаване от свобода.

Запорираното имущество може да бъде задължително продадено без забавяне от органа за принудително изпълнение. Задължителната продажба обикновено се извършва чрез публичен търг, но понякога може да бъде организирана като закрыта процедура.

Сумите, получени в изпълнителни дела, трябва да се отчетат и плащат на вискателя възможно най-бързо.

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Изпълнителни дела по Кодекса за принудителното изпълнение

Няма максимален срок на валидност на решение за налагането на заповест. В законодателството е предвидено обаче, че запорираното имущество следва да се продава без забавяне; вж. 3.2.

Ако е възможно, евикцията трябва да се осъществи в рамките на четири седмици, след като необходимите документи са представени на органа за принудително изпълнение.

Изпълнителни дела по Кодекса за децата и родителите

Решението за принудително изпълнение поражда действие незабавно, освен ако е предвидено друго. То е приложимо, докато бъде определено друго. В разпоредбата за глоба обикновено е посочено, че дадено действие трябва да се предприеме в рамките на определен срок, например детето трябва да бъде предадено на вискателя. В решението за принудително изпълнение по отношение на режима на лични отношения обикновено е предвидено кога може да се осъществяват личните отношения и то обикновено е приложимо за следващите няколко месеца.

Постановяването на решение относно принудително изпълнение не пречи на разглеждането на нова молба.

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Изпълнителни дела по Кодекса за принудителното изпълнение

Решенията на органа за принудително изпълнение обикновено подлежат на обжалване. Жалбата до районния съд се подава до органа за принудително изпълнение.

Лицето, за което се отнася решението, може да обжалва решението на органа за принудително изпълнение, ако е постановено срещу него или нея. Решението за налагане на заповест върху доходите може да се обжалва без да има давностен срок. Решения за заповест/ възбрана върху други активи може да се обжалват в срок до три седмици от връчването им. Трети страни може да обжалват този заповест/възбрана без да има давностен срок.

Районният съд може да реши, че не трябва да се предприемат изпълнителни действия към дадения момент (това се нарича задържане) или ако установи конкретни основания за това, че действие, което вече е предприето, трябва да бъде отменено.

Изпълнителни дела по Кодекса за децата и родителите

Решението на районния съд относно принудителното изпълнение може да бъде отнесено пред апелативния съд. Жалбите трябва да се подават в писмен вид до районния съд. Срокът за обжалване е три седмици.

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по-специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

Кодексът за принудителното изпълнение съдържа разпоредби, с които се ограничават възможността за принудително изпълнение, например за защита на длъжника. В ограничена степен длъжникът може да избегне принудителното изпълнение, като възрази срещу него, например защото е изтекло по давност. Най-честите примери за ограничение на принудителното изпълнение са, че определено имущество или някои активи са освободени от налагането на заповест/възбрана с оглед на потребностите на длъжника. Заповест/възбрана върху вещи например не се налага върху т. нар. *beneficium* (неподлежащо на запориране имущество) като жилище, което служи за постоянен дом на длъжника, и парични средства, от които длъжникът се нужда за непосредствената си издръжка. В заповеста върху доходите не се включва „резервна сума“ за покриване на нормалните разходи за живот и жилищните нужди на длъжника.

Последна актуализация: 15/12/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.